

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
la Viena la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Lesper.
Heinrich Schalek. A. Oppolik Nachf. Anton Oppolik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicările mai dese după tarife și învoială. — **RECLAME** pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franco.
Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-rii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 79.

Brașov, Luni-Marți 10 (23) Aprilie.

1901.

Pasul prințului de corónă.

Afacerea primirei protectoratului asupra reuniunii școlare catolice din Austria din partea arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului, a devenit în adevăr o afacere celebră.

Scim bine, ce rol însemnat joci în monarhia noastră catolicismul militant și în politică și ce influență mare exercită el la curte. Nu fără temeiul exclamă o foiță germană din Graz, că în afară de Spania în nici un stat al lumii clericali catolici nu sunt mai puternici, ca în Austria, și încât privește Ungaria, scim ce silințe estra-ordinare face partida catolică, și nu fără succes, de-ași recâștiga influința sa hotărâtoare de mai demult.

În asemenea împrejurări pasul făcut de arhiducele Francisc Ferdinand — cum se asigură, spontan — în favoarea nisuițelor „Schulverein”-ului catolic, este un eveniment, care face să se întrevadă, că moștenitorul tronului nu este amicul ideilor moderne liberale, cari în deceniile din urmă au dat directiva legislațiunii statului și că simpatiile lui înclină tare spre conservatismul catolic, care nu este mulțumit cu mersul de așă al lucrurilor în întreaga monarhie.

Nu mai este de lipsă să relevăm aici luptele din timpul mai nou ale conservativilor catolici cu liberalismul dela putere, ne vom mărgini numai a trece în revistă unele voci mai de căpeteniă ale diarelor de toate colorile dinăuntru și dinafară relativ la incidentul, despre care vorbim.

Să înțelege de sine, că foile catolice de pretutindenți jubilează din cauza enunțațiunilor ce le-a făcut arhiducele moștenitor al tronului înaintea deputațiunii „Schulverein”-ului catolic. „Vaterland” din Viena exclamă cu bucurie, că arhiducele a sâvârșit o „faptă ce ușurează, împropătă, înalță inimile și însuflețește”; faptă, care în „mijlocul periculelor ce amenințau cu cel mai adânc întunec, a făcut să răsără, o rață puternică, strălucitoare, adevărată, neturburată și delectătoare a luminei zilei”. Tot așa de însuflețit vorbesc și celelalte foi catolice din Austria, și cele din Ungaria înregistrăză faptul cu vedită mulțumire, deși cu rezervă lesne de înțeles.

Diarul catolic „Germania” din Berlin dice, că enunțațiunea arhiducelui, este o faptă liberatoare, care va produce nu numai o mare, ci și o îmbucurătoare senzațiune între toți austriacii patriotici și creștini. Arhiducele Francisc Ferdinand, dice, dă acum lozincă, ca și odinioară împăratul Wilhelm I, că poporului trebuie să i-se pastreze religiunea.

Foile liberale din Austria și din Germania, și nu mai puțin și cele din Ungaria, se pronunță hotărât contra declarațiunii arhiducelui deși în total observă o liniște prefăcută.

Diarele berlinese, „Vossische Zeitung” și „Natinonal Zeitung”, critică

atitudinea arhiducelui Francisc Ferdinand; cea dintâi se miră, că arhiducele, după ce a tăcut timpătât de îndelungat, a vorbit tocmai acum, pe când prințul de corónă german, vlăstarul primei case domnitoare protestante, se afla încă în Viena, și iarul din urmă găsește, că „monarhia austro-ungară are un mecanism de stat foarte încălțit, din care cauză și cea mai mică greșelă pôte fi urmată de-o aspră reacțiune, ce periclităză întregul mers al mașinei, de aceea pasul moștenitorului de tron este foarte regretabil”.

Diarele pan-germane din Viena strigă mai tare, ceea-ce se esplică prin aceea, că arhiducele a lovit mai mult în nisuițele acestei partide extreme germane.

„Ostdeutsche Rundschau” într’un număr mai nou dice, că „négra camarillă a curții, vădând, că sub Koerber lucrurile au luat o direcțiune conciliătoare, care a făcut posibilă funcționarea parlamentului, a vrut să pună prin declarațiunea arhiducelui o pedecă desvoltării ulterioare favorabile, fiind-că nu plăcea aristocrațiilor conservativ”.

Rămâne să cunoșcem părerea foilor liberale maghiare. Această culminează în următoarele cuvinte ale lui „Egyetértés”: „Dacă prințul moștenitor ar fi demonstrat numai contra unei partide anti-dinastice, acesta ar fi atunci numai o afacere austriacă; dacă însă a luat partea clericalismului și a reacțiunii austriace, atunci acesta ar fi periculos și pentru Ungaria, pôte mai periculos decât pentru Austria. Ne cutremurăm la gândul acesta...”

„Ajutorul” de stat. „Unirea” din Blasiu scrie în numărul său dela 20 Aprilie n., că zilele acestea a sosit la ordinariatul metropolitan, ajutorul dat din partea statului preoțimeii române unite pe anul 1900. Suma asignată de ministru de culte e de 94,195 cor., în care e cuprins și așa numitul „subsidiu împărațesc” de 36 mii cor., așa încât din partea ministrului nu s’a dat decât abia ceva peste 50 mii cor. Ca și în trecut — dice „Unirea” — și de data acesta n’au fost ajutoari toți preoții propuși din partea ordinariatului și nu după proporțiunea stabilită de lege, nici după calificăția lor. Cerculariul metropolitan spune, că au fost recomandați 625 preoți, au fost împărțâși însă numai 483, va se dice au fost șterși 142 preoți. După ce „Unirea” spune, că unor preoți li-s’a dat de ministru 1200 cor., și alțora 60 cor. și că aproape 200 preoți au fost șterși din lista trimisă din Blasiu, și după ce face trista constatare, că prin astfel de dispoziții nu se țințese la ajutorarea celor vrednici și miseri și la răsplătirea meritelor, ci din contră la alte servicii nedemne de caracterul unui preot — continuă așa:

„Omieni guvernului se supără, când naționalitățile îi consideră de străini, dela cari nu-i bine să primescă nimica, căci nimica nu-ți dau cu inimă și cu gând bun. Dér ei uită în același timp, că ei sunt vina, că dispozițiile lor sunt direct îndreptate contra intereselor naturale ale naționalităților și menite să zdrobescă și înec în ei orice sentiment de independență individuală... Airea ordinariatului îi stă în drept,

să rețină dela preoți sumele, cu cari datoresc fondurilor archidieceșane. La noi, nu! deși Dómne, ce bine ar prinde, dacă s’ar încasa pentru fondul preoților deficienți suma de peste 10 mii corone și cât nu s’ar puté ajutara deficienții și preotesele văduve! Ei, dér d-l ministru nu vré să scie de acesta, Ordinariatului archidieceșan îi e interdic, să facă vre o subtragere. Pentru ce? răspunsul se impune: Ordinariatul nostru nu se bucură de încrederea d-lui ministru, și d-sa se teme, că, în butul oprelișii sale, banii subtrași au cu totul altă menire. Nu ne înceroăm noi a dovedi, cât de nedreptă este suspițiunea acesta și cât de mult se vatămă prin ea capul unei provincii metropolitane. Constatăm faptul, pentru-ca el să nu fie dat uitării.

„Așa stă deci Archidieceșana noastră față cu împărțirea mai nouă a ajutorului de stat, prin care s’a desconsiderat de o parte drepturile Ordinariatului și de altă parte se demoralizeza preoțimea. Ce va fi apoi la împărțirea congruei? — orî cine și-o pôte închipui. Noi ne împlinim datorința, făcând băgătorî de seamă pe preoți, asupra primejdiei ce se grămădește deasupra capului lor și care e menită să sguđuie din temelii biserica noastră și clerul ei, fala a două veacuri!”

Reforma dării directe este pe cale de a-se realiza. Se asigură, că ministru de finance adună materialul trebuincios planului de reformă. Totodată se anunță, că ministru de finance se ocupă și cu cestiunea revisuirii dării catastrale. Ministru a încunosciințat autoritățile administrative despre toate acestea și a dispus să adue date esacte despre aceea, cari sunt cauzele disproporției de așă a dării și ce fel de mijlôce ar puté influința venitul curat catastral.

Congresul din Sofia și guvernul bulgar.

Vorbind despre ceea ce se petrece la Sofia și în deosebii despre congresul macedonean încuviințat de către guvernul bulgar, „Conservatorul” din Bucuresci scrie între altele:

„La acest congres au luat parte sute decât nu mii de macedoneni-bulgari, cari sunt supuși otomanî. Se pôte dice, că ei au jucat rolul de căpeteniă în congres. Acesta s’a petrecut sub ochii guvernului, în plină capitală a principatului. Conform prescripțiunilor constituțiunii bulgare, precum și în orice țară unde există legi, dreptul de întrunire și de discuțiune publică nu aparține decât cetățenilor țării, și străinii nu sunt îndreptățiți a beneficia de libertatea scrisului și a cuvântului.

Guvernul din Sofia era prin urmare dator să nu permită supușilor unui stat limitrof și mai ales ai statului suezan, să ia parte la un congres în care se tratăză despre soarta unei provincii, ce face parte integrantă din acest stat. Cu toate acestea, meetingul s’a ținut, precum ne anunță „Agenția Româna” în mod naiv și inoent, fără nici un incident.

Ce incident mai caracteristic pôte fi decât faptul ținerei unui congres macedonean în Sofia de către macedonenii supuși otomanî?

Ce nevoie mai este de comitet revoluționar?

Congresul macedo-bulgar din Sofia dovedește în mod patent, că propaganda de fapt pentru bulgari-aria Macedoniei este tolerată și ocrotită de guvernul din Sofia.

Devine absolut indiferent, dacă Saraffoff și compliciilor lui vor fi dați în judecată și osinđii său achitați și lasați liberi; comitetul și comitetele vor urma acțiunea lor și de astă-dată vor lucra fără șfală la lumina zilei.

Precum se vede, departe de a merge spre o soluțiune conformă cu lealitatea internațională și cu dreptul ginților, lucrurile se încordăză în Bulgaria într’un mod, care trebuie să atragă o serioasă băgare de seamă din partea puterilor.

Avem și noi Români o datoriă sfântă de îndeplinit față cu aspirațiunile panbulgare. Să fim atenți și gata a apăra interesele noastre.

*

Se mai relatăză din Sofia o hotărîre remarcabilă luată de congresul macedonean, pe care unii o privesc ca semn, că Bulgarii încep a se cumiști, pe care însă noi cu toate că ar avé această aparință, o considerăm mai mult ca o tactică șirétă. Etă ce s’a petrecut:

În ședința dela 6 Aprilie a congresului macedonean ținut la Sofia, s’a ales o comisiune, care să redacteze un memoriu ce va fi adresat tuturor națiunilor conlocuitoare în Macedonia. Prin acel memoriu se va lămuri, pe de o parte modul organizării comitetelor bulgăresci și pe de altă parte se vor sfătui națiunile conlocuitoare în Macedonia, ațecă Români, Grecii și Sârbii să se organizeze și ei în astfel de comitete, spre a lupta cu puteri unite în contra Turciei pentru liberarea Macedoniei.

Înmormântarea generalului Seracin.

Caransebeș, 20 Aprilie.

Pe cum vi-s’a comunicat, înmormântarea mult regretatului general de diviziă Teodor cav. de Seracin s’a făcut aici Duminecă în ziua de Paști. Solemnitatea înmormântării acestui ilustru fiu al bisericii noastre și bărbat cu merite neperitôre, a fost demnă de memoria lui, ce se va păstra din generație în generație.

Deja înainte de ora 2, stradele Caransebeșului erau pline cu armată și cu mulțimea publicului, care în liniște evlavioasă aștepta să vadă actul imosant.

Punct la ora 2 cortegiul se pune în mișcare, plecând dela locuința răposatului. În fruntea cortegiului funebru mergea o jumătate de batalion de soldați comandat de maiorul Ion Ion, urmat de musica regimentului. După musică mergea un soldat, care purta crucea.

Cortegiul astfel deschis, urma îndată un grup de trei-șeci țărani din Rueni, cari duceau o parte din cununile depuse pe cosciug. Îndată după țărani urmau elevii și corpul profesoral dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeș, apoi Reuniunea industriașilor, băeții ministranți, corul elevilor dela amintitul institut și preoții: Prea Cuvioșia Sa archimandritul Filaret Musta, protopresbiterul A. Ghidiu, presbiterii Dr. Olariu, Dr. Badescu Dr. Barbu, Ioan Stoian, George Buru și diaconul Dr. Ionescu.

Urma acum cosciugul împodobit cu mulțime de cununii și flori. O priveșce mișcătoare da calul generalului îmbrăcat în doliu cu călărețul în panțeră.

În doliu adânc și pătunsă de durere urma după cosciug familia ilustrului răposat: soția, fiul Alexandru, ginerii baron Lütgendorf și Dr. Bayer, ginerele de nepotă maiorul Michalski și alte rudeni, amici și cunoscuți, între cari dómnele de Botouchau și de Iacobiciu și d-l LMC. Weiss.

Afară de aceștia au fost reprezentate la înmormântare toate corporațiunile din Caransebeș, așa: Consistoriul diecesan, Comunitatea de avere, Magistratul, Judecătoria etc.

Cortegiul funebru era închis de a doua jumătate a batalionului de armată, precedat de-un public imens.

Cortegiul ajungând în ușa cimiterului, era așteptat aici de P. S. Sa episcopul diecesan Nicolae Popea. După ce P. S. Sa tămăduiește cosciugul, îl conduce în biserică de la mormânt. Aici pontifică însuși serviciul divin asistat de preoțimea amintită. Sub decursul serviciului divin, d-l protopresbiter A. Ghidiu ține un discurs, în care solicită viața și activitatea defunctului. Discursul fu însoțit de salvele batalionului.

Sfârșindu-se serviciul divin funebru, muzica militară cântă imnul poporal și un marș național, ér LMC. Weiss primi defilarea trupei.

Cu acestea s'a încheiat actul solemn al înmormântării ilustrului bărbat și Român Teodor cav. de Seracin.

*

Pe cosciugul defunctului au depus cununii: Nemăngaiata soție, fiul Alexandru, ginerii și fiecele Robert și Lisy, Miron și Marga, nepoții și nepoțele, Consistorul diecesan, Reuniunea femeilor române (Iubitelui Vice președinte), LMC. Ferdinand Weiss, Corpul ofiteresc al Regim. de infant. nr. 41, corpul ofiteresc al Regim. de infant. nr. 43, corpul profesoral dela institutul teologic-pedagogic (cunună eternă la fondul de ajutorare „Ion Popasa“), Familia Neuer, Familia Kepich, Credincioasa Mina.

*

Îndată după mórtea generalului și-au exprimat condolența în persoană: P. S. Sa episcopul N. Popea, P. Cuvioșia sa archimandritul Fil. Musta, vice-colonelul Krišcher, maiorul Ion, protopresbiterul Ghidiu, primarul Burdea, LMC. Ferdinand Weiss din Timișoara, d-l Coriolan Brediceanu ș. a.

Dómna văduvă a răposatului a primit numeroase telegrame de condolențe, între care dela:

Archiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu Sibiu: „Sincera mea condolență la răposarea soțului Escelenței Vóstre. a d-lui LMC. Teodor cav. de Seracin“.

Ludvig Windischgrätz, inspector general de trupe: „Luând parte la pierderea grea, ce ați îndurat-o prin mórtea soțului D-Vóstră, pe care l'am stimat foarte mult ca om și ca general, amintirea lui voiți păstra-o în caldă memorie“.

Colonelul Dvorak, în numele regim. de infant. nr. 41: „Primiți, Vă rog, prea stimată domnă, din incidentul morții soțului D-Vóstră expresiunea condolenței noastre adâncă. Escelența sa nu numai ca comandant de regiment și de brigadă, ci, după cum am putut vedea din epistola d-sale de date 8 l. c., a avut până'n momentul din urmă, cele mai calde simpatii pentru regimentul, care i-a rămas devotat c'o caldă alipire. Am dat expresiune acestor sentimente printr'un ordin de d-i și am dispus, ca pe cosciugul decedatului să se depună o corónă în numele regimentului. Memoria Escelenței Sale o vom păstra totdeauna cu cea mai mare fidelitate. Atotputernicul să vă ușureze durerea, care e și a noastră“.

Albort, general de corp (Graz): „Adânc mișcat, în urma încetării din viață a iubitelui D-Vóstră soț și al vechiului meu amic Vă exprim condolențe intime atât D-Vóstră, cât și tuturor rudeniilor. Vă rog să Vă păstrați tăria sufletului. Esprimându-ve deosebita mea stimă, rămân etc.“

LMC. Weiss (Timișoara): „Adânc atins de vestea tristă, Vă rog să primiți condolențele mele din inimă“.

Dela d-l Alexandru Mocsonyi, Căpâlnaș: „Binevoii Escelență, a primi expresiunea adâncii mele participări la dureroasă pierdere, ce împreună cu întréga-vă familie o va deplânge tot poporul român“.

Românii din Lugosiu: „Perdereă nemărginită a Escelenței Vóstre e și pierdere pentru națiunea și biserica noastră, a cărei fală a fost distinsul și binemeritul defunct. Meritul lui e crucea, la care plângem noi și vor plânge în vecei Români. Lacrimile și recunoștința națiunii și a bisericii să Vă consoleze“.

Dr. George Popoviciu, protopresbiter: „Din incidentul pierderii ilustrului vostru soț în numele bisericii ortodoxe române din Lugosiu trimit profundele noastre condolențe“.

Au condolat încă Episcopii: Dr. V. de Repta, Cernăuți, I. Goldiș, Arad, Archimandritul Ciuntuleac, Suceava, guvernorul Austriei-inferiore contele Kielmanseg; Generalii de corp: Bordole, Graz, Franz Gies-

v. Gieslingen, V. Bolfras, Viena, Galgótzy, Rudolf Freiherr v. Merkl, Generalii de diviziă: Chizzola, Adolf v. Horzsetzky, Pino, Lemberg, Matzke, Mostar, Scheiner, Esseg, Theodor v. Ott, Pokorny, Grivičić, Viena, Manoiloioc. Generalii: Ritter von Rodakow-ki, Meran, Ritter von Hostonek, Heinrich Ritter Benkiser von Porta Comesina, Karl v. Lang; Schrott, Graz, Emanuel Warwa, Petrovardin, Graf v. Degensfeld-Schonburg, Görz; Colonelii: Cav. de Iacobiciu, Brașov, Alesandru Lupu, Viena; Hilbert, Timișoara; Capelanul militar Boldea, Viena; Domnii Partenie Cosma, Sibiu, Baron Vasileo, Berhomet, Dr. Porias, Graz, Baron Mustatza, Cernăuți, Petru Călcianariu, Orșova, Karl Edler von Herdiczka; Familiile: Morariu, Lemberg, Zalogietzki, Pănnel, Cocoschi, Cernăuți, maiorul Seracin, protopretorele Wittich, etc. etc.

Sinodul din Arad.

— Raport special. —

Arad, 8 (21) Aprilie 1901.

Ședința I. de deschidere.

Sinodul din Arad s'a deschis ađi la orele 12 și jum. prin P. S. Sa episcopul Iosif Goldiș.

Deschiderii i-a premers serviciul divin, celebrat în biserică catedrală din Arad prin episcopul Goldiș, asistat de archimandritul Hamsea, protosincelii Papp și Mangra, protopresbiterii Moga, Gurban, Miulescu și Șerbu și diaconii Dr. Suci, Deseanu, Mihulin și Ciorogariu, care în decursul liturגיעi a fost chirotonit întru ieromonah. Cântările au fost executate de corul seminarial. Din catedrală d-nii deputați împreună cu un public numeros s'au îndreptat în spre seminarul diecesan, în a cărui sală festivă P. S. Sa a deschis sesiunea sinodală prin o vorbire cetită cu glas înalt.

La început arată datorințele sinodului chemat de a-se îngriji atât de capitalul material al eparchiei, cât și de cel moral, adică de a conduce poporul și a nu-l lăsa pradă „hidrelor proselitismului, care în vremea din urmă a devenit tot mai temerar“. Controlul competente fiind în mâinile d-lor deputați, îi rogă pe aceștia să censureze actele celor două consistore în linște și să le examineze fără rezervă. Spune apoi, că asesorul-referent al senatului episcopesc numai în Octomvrie anul trecut și-a putut ocupa postul, apoi că s'au sporit agențele Consistorelor, cari și-au făcut datorința. Pentru chivernisirea celor vreo 3000 jugere, ce le posedă eparhia Aradului, se recere un om instruit în ale economiei. „Avem d-lor deputați o constituție bisericăscă, cum alte biserici nu au, dér avem și nefericirea de a nu o sci respecta“.

Cuvântarea a fost răsplătită cu vreo câte-va „Să trăiască“.

Se dă apoi cetire listei membrilor sinodului și se constată, că sunt prezenți 41 deputați, ér absentți 19, între carid-l Eugen Mocsonyi și-a cerut concediu pe întréga sesiunea. De asemenea nu sunt prezenți nici d-nii Vincențiu Babeș, Dr. Iosif Gall, Pavel Rotariu adv., Dr. Pap protonotarul din Orade etc., Alexandru Filip și Dr. Gavril Cosma își cer concediu pe vre-o patru zile și li-se acordă.

Nou aleșii deputați își prezintă credenționalele.

Prima ședință se încheie la ora 1 și jum., ér a doua ședință se va ține mâine (Luni) la orele 3 d. a. ca astfel diferitele comisii să aibă vreme de a studia actele.

Raportor.

Din străinătate.

Noua constituție sârbăscă s'a publicat Vineri în 19 Aprilie, cu tótă solemnitatea, în sala festivă a palatului regal din Belgrad. Publicării i-a precedat un serviciu divin, la care au asistat: Regele, miniștrii, funcționarii de stat superiori ș. a. Regele salutând pe cei de față a spus, că e fericit realizându-și promisiunea dată în proclamația dela 1894, că va reda poporului său constituția, care să garanteze libertățile civile, fără de carl în epoca de ađi a progresului, nici un popor nu se poate desvolta. După acesta ministru-preșe-

dinte Vuici a dat cetire proclamațiunii regesci în care se spune, că Regele dă noua constituție din propria sa voință și declară, că o va întări și cu jurământ solemn, îndată după deschiderea corpurilor legiuitoare. S'a dat apoi cetire textului constituțiunii. După cetire regele a scris constituția și repeți promisiunea, că o va respecta și apéra în tóte împrejurările. Vom reveni.

Constatări dureroase pentru Englesi. În ședința dela 18 Aprilie n. a camerei comunelor din Londra ministru de finance Hicks-Beach a prezentat budgetul. În discursul său ministru de finance a đis, că trimis fiind în Transvaal un bărbat specialist ca să studieze situațiunea, acesta reîntorcându-se spune, că după restabilirea păcii vor trebui să mai trăcă 2—3 ani până când Transvaalul să fi pus în poziția de-a contribui și el la acoperirea cheltuelilor. Răsboiul din Africa sudică a costat deja până acum 153 milioane funți. — Luând cuvântul Harcourt đise, că guvernul a luat pentru scopurile răsboiului 127 milioane funți, adică de patru ori mai mult decât pentru răsboiul Crimeic. Răsboiul a costat deja 148 milioane funți și crede, că guvernul va cheltui peste 200 milioane funți, adică toți banii, cari s'au economisit în cei cinci ani din urmă. Venirea lui Milner în Londra arată, că lucrurile stau tot mai rău în Africa sudică. Răsboiul a împiedecat ori-ce reformă în țără și a făcut ca Anglia să fiă urgisită în ochii străinătății. Resultatul politiceii guvernului în Africa sudică e cât se póte mai trist.

Călătoria lui Delcassé la Petersburg. Ministru frances de externe Delcassé va călători la Petersburg. „Petit Parisien“, organul ministeriului de agricultură, scrie despre călătoria acesta: Convorbirile, ce vor urma între Delcassé, Țarul și contele Lamsdorff vor promova procederea armonică în Asia orientală. Nu este imposibil nici aceea, ca să se facă obiect de discușiune și condițiile echilibrului internațional în privința unui eveniment, cu privire la care ar fi de dorit înțelegerea tuturor puterilor europene. Visita flotei italiace la Toulon, e un presemn favorabil pentru acesta.

„Figaro“ đice, că visita lui Delcassé la Petersburg este în împrejurările actuale foarte firsăcă. Nu trăim vremuri, đice, ca Franca și Rusia să-și espună activitatea comună unor evenimente neașteptate. În Europa cestiunea macedoneană neliniștece éráș pe marile puteri, cari sunt firm decise a garanta populațiunilor creștine binefacerele cuprinse în tratatul din Berlin. „Figaro“ spune apoi, că situația în Asia orientală devine éráș critică și seriósă.

SCRIRILE ȚILEI.

— 9 (22) Aprilie.

Călătoria monarhului la Praga. Contele Coudenhove, loțiitorul Beemie, va sosi țilele acestea în Budapesta, ca să stabilească cu Majestatea Sa amănuntele călătoriei la Praga.

Cunună. Er Duminecă și-au serbat cununia domnișóra Elena I. Davidescu, flica cea mai ténără a regretatului inginer I. Davidescu din Bréza cu d-l medio militar, major Dr. George Crăiniceanu. Atât cununia civilă, cât și cea religiósă s'a săvêșit în comuna Bréza de jos (România). Le adresăm căldurésele noastre urări de fericire!

„Kisdedov“-urî nouă. Ministru ung. de culte și instrucțiune publică cu 1 Maiu n. c. va înființa în comunele Doboli-inferior și Brețcu câte un „Kisdedovo“.

Tinerimea universitară din Clușiu va aranja un concert împreună cu dans, ce se va ține la 9 Maiu st. n. 1901, în sala cea mare a Redutei orășenesc, cu concursul d-șorelor: Virginia Gall, absolventă a conservatorului din Budapesta, Aurelia Gerbert, absolventă a conservatorului din Budapesta, Valeria Isac, Adelina Piso, absolventă a conservatorului din Viena, Netti Vancea, elevă a conservatorului din Clușiu,

și domnii: Vasile Popovici, Brașov, solist tenor și Guileim Șorban, rig. în drept și abs. al conservatorului din Viena. Orchestra militară a regim. ces. reg. de inf. Nr. 51 va executa piesele de dans. În paușă se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiți de mijloce. Prețul de intrare: de persoană: 4 cor., de familie: 10 cor. Oferte maritimése se primesc cu mulțumită și se vor cuita điaristice. (Adresa cassarului: Mihail Dobrea, Linczeg-uteza 2). Programul detaliat al concertului se va publica la timp în tóte țiarele și se va distribui sêra la cassă. Patron și protector al concertului e d-l Dr. Alesandru Mocsonyi.

Drama din Făgăraș. În numărul nostru de Sâmbătă am adus soirea despre drama, ce s'a întemplat în 17 Aprilie n. în Făgăraș. Ca întregire adaugem, după informațiunile mai nouă, următoarele. Victima furiei nebune a criminalului I. Taflan, tinerul Clemente Boer a murit în urma ranei, ce a căpătat-o la gât. El fu înmormântat Sâmbătă. Mortea tragică a lui Boer a produs pretutindenți compătımire, fiind el un tiner silitor și brav, dela care se spera mult. Boer era funcționar la „Banca Generală“ din Bucuresci. Ucigașul, după comiterea crimei, aruncă arma în apa Oltului, apoi încercă să fugă, dér fu arestat. El mărturisi totul înaintea judelei de instrucție, ba ar fi amenințat, că după-ce va scăpa din închisóre, va omori și pe văduva M., apoi își va face și lui sfârșitul. După o informația a „Tribunei“ din Sibiu, dómna văduvă în casa căreia s'a întemplat darma acesta, a beut soluțiune de fosfor și se luptă și ea cu mórtea.

Dela comună. Miercuri în 24 n. c. la 4 ore d. a. se va ține în casa sfatului sub presidenția d-lui vice-șpan Dr. Fr. Jekel o adunare generală a reprezentanței comunei Brașov. Intre punctele puse la ordinea țilei sunt: construirea unui drum de caré pe după ziduri, care va mijloci comunicația între suburbiele Schei și Brașovu-vechi; vinderea cărofumei orășenesci aflătoare la Timișul-de-sus dimpreună cu livada aparținătoare; cererea locuitorilor din Brașovu-vechi (strada laterală) pentru construirea unei fântâni hidraulice în acea stradă.

Și-a uitat de sine? Din Roșia-montană primesc foile unguresci soirea, că țilele acestea sosind acolo deputatul Ebergényi, ca să-și viziteze cercul, printre cei cari l'au salutat a fost și părintele I. Maior din Roșia. — N'a avut alta de lucru părintele M., decât să facă închinăciuni și plecăciuni unui aderent al lui Szall?

Conjurațiuni anarhistice. Din New-York se telegrafază: După cum i-se scrie din Buenos-Ayres țiarului „New-York-Herald“ poliția din Bosario a pus mâna pe nisce scrisori, cari desvêlesc conjurațiuni anarhist contra împératului Wilhelm II, Țarului Nicolae, Regelui și Reginei Italiei și în contra contelui de Turin. Din scrisorile sequestrate mai ese la ivéla, că anarhistul Romagnilo, care e urmărit în Germania, a primit îndrumări din Patterson.

Înecați în Olt. Țilele aceste, după cum se scrie, la Sebeșul de jos oinci ómeni au voit să trecă Oltul pe o plută. Ei și plecară, când deodată lanțul dela cârmă s'a rupt, ér ómenii au sărit de pe plută în apă. Trei dintre ei au scăpat cu inotul, ér doi s'au înecat.

Comunicat-apel. Societatea studențimeii române din München „Patria“ a duce la cunoscința generală, că în ședința generală dela 30 Martie s'a constituit comitetul de conducere pe semestrul de vară 1901 și s'a ales comisiunea de revisiune și primire a casei și averei societății dela vechiul comitet și predării noului ales.

De președinte a fost ales Dr. Ioan V. Artimescu.

Din raportul semestral al d-lui președinte Adr. Cristea se constată, că în decursul semetrului de iernă au fost 15 membri activi, 8 membri pasivi și 2 membri de óudre.

S'au ținut 16 ședințe ordinare și una generală. În afară de ședința festivă dela 25 Decembrie au fost 3 ședințe literare anunțate de d-nii I. Artimescu, Cristea și Tr. Mihail.

Biblioteca societății s'a sporit cu 6 vol. donate de membrul activ Al. Liuba și 2 vol. donate de membrul activ A. Vincenz, fiind în total 127 volume și broșuri. D-l I. Ladu, membru pasiv, a dăruit o mare simbolistă a României, lucrată de d-sa.

S'a primit în mod gratuit: „Buletinul societății politehnice” și ziarele: „Epoca” (din România) și „Telegraful Român”, „Tribuna Poporului” și „Unirea” (din Transilvania). A fost abonată: „Noua Revistă Română” (București).

Casa societății prezintă la finele semestrului un excedent de 74 Mărci 11 Pf.

Societatea „Patria” face din nou apel călduros către Onor. d-ni autori și editori, rugându-i a contribui benevol cu opurile domniilor lor la sporirea bibliotecii de curend înființate. Același apel îl face și redacțiunilor ziarelor românești, rugându-le totodată a publica și apelul de față.

Noua adresă a societății este: *Rundn'scher Studenten Verein „Patria”, München, Schraudolf-strasse 44/o I.* (Restaurant).

Căsătoria ofițerilor ruși. Ministeriul de război rusec a introdus un nou regulament cu privire la căsătoria ofițerilor din armata rusescă. Se ține între altele, că nici un ofițer nu se poate căsători, decât n'a împlinit 25 ani de etate; mai departe în ce privește cauțiunea, ofițerul, care are cel puțin 1200 ruble lăfă, nu este obligat a depune cauțiune.

De viu în cosciug. În orașelul Baiano din Italia s'a întâmplat un caz înfiorător. Șeful gărei de-acolo Giuseppe Castaldo în timpul serviciului a căzut jos fără simțiri. Medicul chemat constată, că nenorocitul a murit în urma unui atac de apoplexie și astfel l'au pus într'un cosciug și l'au așezat pe catafaloc în casa rece. În timpul nopții păzitorul cimiterului, care locuiește aproape de casa rece, a auzit ceva șgomot; a eșit pe afară, s'a uitat în dreapta și în stânga, ér când voi să între éráși în casă, se auzi un duruit din casa rece. Păzitorul a alergat în oraș la poliția și la autoritățile bisericesti. Când ajunseră în casa rece, cosciugul era prăvălit jos de pe catafaloc. Au desfăcut în grabă cosciugul și sermanul Castaldo cu fața încrunțată era mort în cosciug. Castaldo nu era mort când fu pus în cosciug; aici trezindu-se și simțind unde se află, voi să se refugieze și astfel în lupta acésta desperată cădu de pe catafaloc și muri. Autoritățile au pornit cercetare.

Note și discuțiuni.

Însurare.

Replică, de Dr. S. Pușcariu.

I.

Sub modestul titlu „Notiță”, d-l Nic. Sulică a publicat de curând în foiletonul „Gazetei Transilvaniei” (N-rii 39—45 a. o.) un interesant studiu, în care se ocupă de unii termeni de iubire în limba românească — în mod fatal, dintre terminii de iubire numai „unii” pot încapă într'un foileton, — dând multă importanță unui „curiosum” lingvistic exprimat de Moș Sulz-r și oprindu-se mai cu seamă asupra vorbei *însurare*, pentru care propune o nouă etimologie.

Tesa d-sale e următoarea: Dragostea la Români e ideală, rolul femeii în căsătoria e cât se poate de nobil, prin urmare vorba *însurare*, care nu se poate reduce la latinescul *uzorare*, nu poate fi decât o formațiune românească din *în+soru* (soră), cu sensul primitiv de „a intra în relații de frate și soră”.

Cum nu putem să dăm dreptate d-lui Sulică și cum cestiunea e destul de interesantă, am crezut, că merită, ca să fie reluată. Vom începe și noi mai întâi cu punctul psihologic și apoi vom ajunge la cel filologic.

Trebuie să delăturăm însă dela început o piedecă: Unde încep și unde sfârșesc terminii relativi la iubire? Éta o întrebare foarte delicată. Óre verbul a *pișca* s'au a *ciupi* n'are un rol tot atât de important în terminologia declarațiilor de amor ale flăcăilor dela țără, ca și verbul a *iubi* bună-óră? Ca să scăpăm din acest impas

vom urma pilda d-lui S. și ne vom ocupa numai cu terminii, cari esprimă iubirea sufletescă, lăsând la o parte toate vorbele, cari se refer la manifestarea în afară, la gesturile acestei iubiri.

Să vedem deci cum își dezvoltă d-l Sulică tesa? Vom lua punct de punct aserțiunile d-sale — lăsând, bine înțeles, afară din discuția pe „sentimentalul căpitan Sulz-r”.

1) Pentru Roman, ne spune d-l S., „iubirea este un act al rațiunii și nu al inimii... Dragostea romană este un fel de atracțiune, isvorită din motive pur rationale, ca stimă, respect, venerația, admirațiunea”. Căsătoria e un act cu totul material.

2) „Cu totul alta e firea poporului nostru, altă fantază, altă inimă! Poesia noastră populară, și mai ales creațiunile lirice ale poporului nostru: doina românească, e icóna cea mai caracteristică a temperamentului românesc îmbrăcat în sentimentele cele mai delicate și profunde, secundate de-o viuă fantază”. Dér și limba n-ó dovedesce. Esemplu: vorbele *femeia, sofiă* și mai ales *însor*.

3) Chiar și vorbele împrumutate dela Slavi: *dragoste* și *iubesc*, n-ó dovedesce. Aceste vorbe, cari esprimau la ei o iubire sensuală, au fost împrumutate de Români ca n-óse termeni noi, pentru o noțiune nouă (sensualismul), pe care au câștigat-o prin nemijlocita vecinătate cu Slavii. Dér amorul curat triumfă și chiar aceste două vorbe au pierdut cu desăvârșire ori-ce nuanță peiorativă materială s'au ordinară a înțelesului”.

Aserțiunile d-lui Sulică nu ni-se par adevărate. Pentru a dovedi, că Romanii nu iubiau cu inima, nu erau pătimași și sensuali în dragoste, ni-se dá etimologiile vorbelor relative la iubire. Dér decă etimologia ne spune cu siguranță sensul unei vorbe la începutul existenței ei, ea nu dovedesce nimic pentru sensul, pe care îl poate lua vorba după sute de ani. Un singur tablou găsit la Pompei ne spune mai mult cum iubiau Romanii petimpul republicei târziu, decât ne pot spune toate etimologiile terminilor relativi la iubire. Istoria ne arată depravarea poporului roman sub împărăți, pierderea curăteniei din iubirea casnică. Și decă vrem să vorbim de Români ca punct de comparație cu poporul român, trebuie să ne gândim la Români dela începutul erii noastre, nu la Români caști de pe vremea lui Numa Pompilius.

De asemenea ni-se pare greșită părerea, că Românul e așa de idealist în dragoste. Ca ori-ce popor de rasă latină și ca ori-ce popor oriental, și poporul nostru e sensual, ér rolul femeii în căsătoria țărânului român e deplorabil. Pentru de-a te convinge de asta, n'ai nevoie decât să stai o lună între țărâni. Decă ia! poesia lirică a poporului nostru, găsesci versuri de-un sensualism oras și am pute să cităm pentru o poezioră, care cuprinde plângerea sentimentală a vre-unui flăcău cu sentimente platonice, două-deci, cari sunt dic-tate de-un sensualism sănătos. Dér nu vrem să facem decât filologie.

Români au împrumutat dela Slavi cele două vorbe principale de amor: *dragoste* și *iubire*. De ce? „Decă un popor nu are s'au n'a avut expresiuni speciale pentru anumite noțiuni, nici noțiunile nu le a avut, s'au cel puțin nu le a cunoscut într'un grad, care să fi necesitat indicarea prin cuvinte deosebite”, astfel formulă d-l S., „legea elementară în istoria tuturor limbilor” și aduce ca pildă cuvântul *plug*: „esistența cuvântului slav *plug* în limba română însemnă neesistența unui instrument mai perfect de arat la poporul român până la întinerea sa cu Slavii”. Urmarea: *Dragostea și iubirea* pe care au învățat-o Români dela Slavi de-odată cu cuvintele, au fost de altă natură ca cea pe care o aveau până atunci.

Ne indoim.

Ne indoim mai întâi, că „legea fundamentală” e corectă. De bună seamă, că ea arată una din cauzele pentru cari cuvinte existente se pierd și alte noue se împrumută dintr'o limbă străină. Decă Edison a inventat *fonograful*, *cuvântul* trebuie să p'trundă de-odată cu *inventiunea* la toate popoarele, cari întrebunțeză *fonograful*. Dér sunt alte cauze multiple, cari concludă toate ca să determine s'orta unui cuvânt. Astfel e *forma* lui. De pildă *arabum* latin ar fi dat românește *arat*. Români aveau deja un cuvânt *arat*, care însemnă însă un adjectiv (participiu)—*geackert* s'au un substantiv „das Ackern”, așa că n'a fost capabil de-a mai primi și a treia însemnare: „Pflug”. Asta credem noi, că a fost cauza, că slavul *plug* a p'truns în limba noastră, și o vom crede până când d-l S. nu ne va arăta cu documente istorice, că *plugul* Slavilor era mai perfect, decât al vechilor Români, ocea-ce „a priori” e puțin probabil.

Dér multe din cauzele, cari determină stângerea și înlocuirea unui cuvânt prin altul, nu ni sunt cunoscute. Ast-fel de pildă avem chiar în limba noastră vorbe primordiale, precum numeralul *sută*, s'au cuvinte cari însemnăză părți de-ale trupului, bună-óră... *gât*, cari au fost luate dela Slavi, alungând vorbele latinesci din grai. Și nimeni nu va pute spune, că Slavii aveau un *gât* mai perfect, decât Românii, s'au că *sută* la ei era mai alt-fel decât la Români. Pentru împrumutarea vorbei *sută* pricina e probabil de căutat în negoțul cu Slavi; pentru *gât* nu vedem pricina.

Deci, decă întelnim în limba noastră cuvintele de origine slavă *iubesc* și *dragoste*, nu suntem îndreptățiți să tragem concluziunile, pe cari le-a tras d-l S., și cari după părerea noastră sunt chiar contradictorii: Români adevă necunoscând dragostea sensuală, decât venind în contact cu Slavii, au împrumutat vorbele lor, pentru noțiunea cea nouă, *pentru-ca imediat să le înobiliteze și să le dea éráși un sens nesensual*....

Și apoi de unde știe d-l S. cu atâta siguranță, că vorbele slave *dragú* și *ljubovú*, „indică o dragoste cu totul prosaică, materială, ba chiar sensuală?”

Dragú a avut la Slavi, cu mult înainte de a veni noi în contact cu ei, amândoué sensurile de „teuer” și „lieb”, precum se vede din toate limbile slave de aci. Deci avem absolut aceeași trecere semantică, care se găsește în graiul nostru pentru vorba „scump”. Nu pot de loc să ved unde-i „prosisimul, ba chiar sensualismul” într'o expresiă ca „scumpul meu”, ce îl spune fata iubitelui, ca și fratelui de o potrivă. Cât despre *ljubiti*, el avea tocmăi sensul germanului „lieben”, cu care se înrudește, fără ca Slavi, cu cari am venit noi în contact, să fi avut vre-un „arriere penseé” „prosaic, material, ba chiar sensual” când întrebunțau acest cuvânt. Dimpotrivă Români au dat lui *iubesc* un sens trivial, întrebunțându-l ca verb reflexiv, bună-óră:

„Di, di, di'n vale la Jii
Că vin fete cu copii,
Cu țitele dordoli,
Cu panglice vișinii,
Cu obrăjii rumeni,
Și neveste tinerele
Ca să mă iubesc cu ele”

(Din colecția d-lor Drăghicescu și Dragu.)

s'au:

Peste Olt la Măgurele,
Unde sunt mândrele mele,
Ș'ele bune ș'elé rele
Care mă iubesc cu ele.

(Ibid)

Convocare.

Reuniunea învățătorească gr. cat. „*Mariana*” despărțământ II își va ține adunarea sa generală ordinară la 8 Mai st. n. a. c. în comunitatea *Sângeorgiul-român*, la care se invită cu totă stima spre a lua parte, atât d-nii membrii, cât și On. publico interesat de cauza instrucțiunii publice.

Programa: 1) Asistarea în corpore la celebrarea serviciului divin la 8 ore. 2) Deschiderea ședinței prin președinte. 3) Apelul nominal. 4) Alegerea comisiunilor: a) critisătóre, b) pentru înscrierea de membrii noi și c) verificarea protocolului. 5) Ținerea alor trei prelegeri practice: a) În clasa I din învăț. intuit. Legumele și în special „Varza” (curechiul) prin învăț. clasei Iustin Șohorca. b) În clasa III din geografie: „Cercul Rodnei” prin învăț. clasei Teodor Iepurean. c) În clasa V din comput: Frângerile vulgare (noțiunea lor) prin învăț. clasei Ioan Marica. 6) Raportul comisiunilor esmise sub p. 4 lit. a) b) c). 7) Pertrac-tarea propunerilor însinuate presiului. 8) Alegerea unui delegat din sinul reuniunii pentru participarea la esamenale publice în raionul filialei. 9) Cetirea scrisorilor oficióse sosite dela biroul reuniunii centrale. 10) Satorirea leului și timpului pentru adunarea viitoare. 11) Restaurarea biroului acestei filiale. 12) Închiderea ședinței.

Dela presiul reun. învăț. gr. cat. „*Mariana*” despărț. II.

Rodna veche, la 15 Aprilie 1901.

Silvestru Mureșian, Nicolau Mureșian,
președinte. secretar.

SCIURI ULTIME.

Londra. 21 Aprilie. Guvernul a dat concediu lui Milner, pentru-ca, probabil, să reîncepă tratările cu Burii. Kitchener va conduce în persoană tratările.

Constantinopol. 21 Aprilie. O depeșă din Strumitza (Macedonia) anunță, că episcopul bulgar de acolo, Gregorius, a fost arestat și dus la

Salonic. S'au găsit la el hârtii compromițătoare.

DIVERSE.

Directorul postelor din Transvaal despre conducătorii burii. Isac Alphen, directorul postelor din Transvaal, care tocmăi se află într'o călătorie prin Europa, a sosit alaltăeri în Viena, unde a avut o convorbire cu un țiarist. Intre altele Isac Alphen a spus următoarele lucruri despre conducătorii burii: *Delarey* — țise — după părerea tuturora nu numai că e unul din cei mai curagioși beliduci, ci e și mai distins strateg. *Botha*, comandantul suprem, se deosebesce de ceilalți prin natura sa flegmatică. *Dewett* s'au numit și „dracul sburător”, nimesce lumea prin iușimea sa. Alphen a mai spus și aceea cum a ajuns să fiă Dewett general. În războiul cu Caferii Dewett s'a luptat ca simplu gregar (soldat). Când se sfârși războiul, a fost ales în „volksraad”-ul Transvaalului, dér cu acésta n'a fost mulțumit și s'a strămutat în statele libere, unde s'a ocupat cu negoțul de vite. Când erupse războiul anglo-bur Dewett s'a grăbit și el pe câmpul de război, în șirul Burilor. Incâte-va lupte s'a distins, dér alegerea lui de comandant este numai o întâmplare. Într'o séră generalul Ferreira, sub a óării comandă a stat Dewett, la inspecțiunea sentinelor a aflat pe un soldat dormind. Generalul fără voie a lovit arma sentinei, care s'a descărcat și glonțul a nimerit în cap pe general, omorându-l. În tabără s'a produs mare învâlmășală și au ținut sfat pe cine să alégă în locul lui Ferreira. Unul dintre cei prezenți, ca să pună capăt discuțiunilor, a propus de comandant pe Dewett, care a și fost apoi ales de general. Cumcă nu s'a înșelat în Dewett, o dovedesce mulțimea faptelor sale eroice.

Originea vioarei. — Conform unui mit din timpurii străvechi, prima vioară a răsărit din urma piciorului deștei primăverei. Un mit oriental spune că vioarele au răsărit din lacrimile lui Adam vărsate de mângăierea ce l'a cuprins când arhanghelul Gavril i-a vestit în numele Domnului Dumneșen ertare și grația pentru păcatul s'au. Mitul elin esplică oiriginea vioarelor în chipul următor: Apollo prinsese slăbicioane pentru cea mai frumoasă din frumoșele fice ale lui Atlant și voia cu ori-ce preț să o aibă. În acest scop odată s'a luptat după ia s'o prindă, ér fata a fugit la Joe și a cerut s'o apere de poftele lui Apollo. Lui Joe i-s'a făcut milă de castitatea fetei și a schimbat-o în vioară. De aceea crește vioara de regulă în locuri umbróse, soutite de arșița sórelui.

O familie număróasă. În Iecia mică (comit. Torontal) țilele acestea a fost înmormântată o b'étrână femeia, care a trăit 88 de ani. În jurul cosciugului b'étrânei erau grupați 77 descendenți directi: fiii, ficele, nepoții și strănepoții ei. Numéroșă familia representă mai mulți preoți, apoi ampioiați de stat, învățători, farmaciști, militari, studenți, măcelari, p'álrieri, fauri, tinichigii, butnari, m'ésari, friseri, pantofari, plugari, lăcătuși și un musicant.

Un munte în facări. Un fenomen geologic fórte curios s'a produs între Decăzeville și Crausac. E vorba de un munte, numit muntele lui Montet, care arde ca un adevărat vulcan. Înălțimea sa e de aproape 130 metri, ér suprafața destul de întinsă.

Istoria locală spune, că el avea odinórá 18 oratere, cari astăzi nu forméză decât unul. În timpul țilei, focal este generalmente invizibil, nóptea spectacolul e înspăimântător. Pământul r'ésună sub pașii vizitatorului, care aude forte bine vuetul intern al muntelui și simte perfect de bine, cutremururile solului. Bastónele, care s'au introdus în crater, au fost imediat carbonisate. Animalele fug din acest straniu teren. Micul Vezuv viu există de secolí, el arde cu o vivacitate estraordinară.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Aprilie, n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	117.65
Renta de corone ung. 4%	92.95
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.60
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.85
Bonuri rurale croate-slavone	93.60
Impr. ung. cu premii	174.25
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.—
Renta de argint austr.	98.35
Renta de hartie austr.	98.—
Renta de aur austr.	117.85
Losuri din 1860.	140.—
Actii de-ale Banței austro-ungara	16.82
Actii de-ale Banței ung. de credit.	701.60
Actii de-ale Banței austr. de credit.	701.—
Napoleondori.	19.08
Marfă imperiale germane	117.65
London vista.	240.20
Paris vista.	95.45
Rente de corone austr. 4%	97.45
Note italiene	90.35

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 17 Aprilie 1901

Semințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogramme
Grâu Bănățenesc	80	7.90
Grâu dela Tisa	80	7.90
Grâu de Pesta	80	7.80
Grâu de Alba regală	80	—
Grâu de Bácska	80	—
Grâu unguresc de nord	80	—
Grâu românesc	80	—

Semințe vechi ori nouă	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogramme
Săcara		70-72	7.50
Orz	nutreț	60-62	7.40
Orz	de rachiu	62-64	6.35
Orz	de bere	64-66	6.20
Ovės			—
Cucuruz	bănățen.	75	—
Cucuruz	alt soi	73	—
Cucuruz	" "		—
Hirișcă			5.10

Produce div.	Soiul	Cursul
Săm. de trifoiu	Luțernă ungar.	42.—
"	" transilvană	40.—
"	" bănățenă	48.—
"	" roșie	—
Ulei de rapiță	rafinat dupl.	—
Ulei de in		—
Unsore de porc	dela Pesta	53.50
Slanină	dela țără	—
Prune	svântate	12.—
	din Bosnia	12.75
Lictar	Slavon și Serbia	19.25
"	din Serbia în s.	15.—
Nuci	slavon nou	—
Gogoși	sărbesc	—
	din Ungaria	—
Miere	unguresc	—
	sărbesc	—
Cérah	brut	—
Spirt	Drojdite de s.	—

Bursa de Bucuresci

din 18 Aprilie 1901.

Valori	Do-banda	Scad. cup.	Cu ban gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	88.3/4
" " 1892	5%	Jan.-Iul.	92.1/2
" " din 1893	5%	" "	92.1/2
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct	86.—
" " Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Jan.-Iul.	78.—
" " Impr. de 50 mil.	4%	" "	78.1/2
" " Impr. de 274 m. 1890	4%	" "	78.3/4
" " Impr. de 45 m. 1891	4%	" "	78.3/4
" " Im. de 120 mil. 1894	4%	" "	79.—
" " Impr. de 90 mil. 1896	4%	" "	79.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mai.-Nov	—
" Casei Pensiunilor fr. 300	10%	" "	—
" comunei Bucuresci 1888	5%	Jan.-Iul.	—
" " " din 1884	5%	Mai.-Iul.	—
" " " din 1885	5%	Iun.-Dec.	—
" " " din 1890	5%	Mai.-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iul.	93.3/4
Scris. fonciare rurale din 1890	4%	" "	79.1/2
" " urbane Bucuresc	5%	" "	64.1/4
" " " Iași	5%	" "	77.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	50%	150 v.	—
Banca Națion. ult. iv. 85.—	50%	intr. v.	2385
Banca agricolă.	50%	150 v.	308.—
Dacia România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	216.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	" "	410.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	" "	433.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	" "	—
Soc. rom. de hartie ult.	100	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. 4 lei	100	" "	—
Soc. rom. de petrol l em. u. d. 0	200	" "	—
" " " 2 em. u. d. 0	1000	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hartii 50 l.	1000	" "	—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	" "	—
20 franc aur	" "	" "	—
Fabricile Unite de gazose.	12	" "	70.—

Scompturi:

Banca naț. a Rom.	7%	Paris	3%
Avansuri pe efecte	8	Petersburg	6%
Casa de depuneri	12	Berlin	4 1/2
Londra	4	Belgia	3 1/2
Viena	4	Elveția	5 1/2

Cursul pieței Brașov.

Din 20 Aprilie. 1901.

Banota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleond'ori. Cump.	19.2	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	2.57
Marfă germane Cump.	58.50	Vënd.	23.65
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	21.70
Soris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 16 Aprilie n. de 48,674 capete, la 17 Aprilie n. au intrat 749 capete și au eșit 649 capete rămânând la 18 Aprilie n. un număr de 48,774 capete.

Se notăză marfa ungrăescă: veche grea dela 86—88 fil. tinără grea dela 95—97 fil., de mijloc dela 92—94 fil., ușoră dela 86—88 fil. — **Sărbescă:** grea 83—90 fil., de mijloc 86—88 fil., ușoră 84—86 fil. kilogramul.

Nr. 5584—1901.

Publicațiune de oferte.

Joi in 2 Mai 1901 la 10 ore a. m. se va ține la oficiul economic orașenesc licitație cu oferte pentru a se da in antreprisă lucrările și aprovizionările necesare la facerea unui conduct de țevi in lărgime de 75 m/m. pentru scoterea apei din pivnița abatoriului, dândui direcțiunea cătră și in canalul Stojan din jos de casa de vamă; asemenea se dau in întreprindere lucrările și aprovizionările necesare la înființarea unei legături între fântâna cea veche din pivnița abatoriului și între conductul de țevi menționat.

Măsurările prealabile, preliminariile și condițiunile contractului stau la dispozițiune și pot fi luate in vedere, până in ziua de licitație in oficiul economic orașenesc.

Ofertele, cari au se conțină și declarațiunea că oferentul cunoșce condițiunile și se suține aceloră necondiționat, sunt a se prevedea cu vadiu de 100 corone, a se timbra după lege și apoi sigilate, a se preda până la ora și ziua destinată pentru începerea licitațiunei, in oficiul economic orașenesc.

Brașov, in 13 April 1901.

1--1(121) Magistratul orașenesc.

Nr. 5391—1901.

Licitație cu oferte.

Se aduce la cunoșcință generală, că sunt de dat in întreprindere următoarele pavagierii cu pētră de Târlungeni tăiată pe liniă, anume:

1. Un drum de cară de cor. fl. pp. 4 3/4 mtr. de lat in strada Porții (Căldărarilor) 10811.90
2. Un drum de cară in strada Vămii de 4 3/4 mtr. lat 8475.47

La oaltă . 19287.37

Amatorii de asemeni întreprinderi sunt provocați a-și presenta in scris ofertele lor provădate cu vadiu de 964 cor. 37 fileri in ban gata seu hărtii de valōre, timbrate și sigilate, până la 7 Mai a. c. la 10 ore ante m., când se va ține și licitația.

Ofertele se vor preda in biroul oficiului orașenesc economic.

Condițiunile de ofert, ale contractului și preliminarile stau la dispoziție și se pot lua in vedere in orele de serviciu ale oficiului de economii.

Ofertele au se conțină scādămēntul esprimat in procente, atât in cifre cât și in cuvinte respective litere și întroformă, care eschide ori-ce dubietate, asemenea trebuie se cuprindă ofertele in textul lor și de-

clarațiunea, că oferentul cunoșce preliminarile și condițiunile de ofert și ale contractului adaugēnd că se suține aceloră fără nici o rezervă.

Brașov, in 13 Aprilie 1901.

1--3(120)

Magistratul orașenesc.

Brassó vármegye alispánjától.

Szám 5601—1901.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatósága 1900 évi zárszámadásai az állandó választmányának folyó hó 19-én tartott ülésében történt tárgyalás után az 1886. évi XXI. törv. czikk 17. §. értelmében 15 napon át közszemlére kitétetnek.

Miről a közönséget azon megjegyzéssel van szerencsém értesíteni, hogy a számadások a fentti határidőre át a vármegyei számvevőség-nél a hivatalos órákban betekintheők, s hogy a netalán azok ellen felmerülő észrevételek, nálam említett időben szóval vagy írásban bejelentendők.

Brassó, 1901 évi ápril hó 19.

Dr. Jekel, alispán.

Nr. 5618—1901.

Concurs.

Pentru ocuparea postului devenit in vacanță a unui medic de vite in abatoriul orașenesc, se publica prin acesta concurs basat pe imputernicirea D-lui vice-comite de data 14 Febr. a. c. Nr. 1004/1901.

Beneficiile legate de acest post sunt 2000 corone léfa anuală, cortel liber in casa abatoriului, 24 metri lemne de fag in blane ca deputat de lemne și luminare liberă. In privința pensiunii și a adăselor quinquenale se aplică și la me-

dicul de vite al abatoriului aceleași dispozițiuni statutare, cari sunt in valōre pentru ceilalți impiegați orașenesci.

Medicul de vite al abatoriului este obligat a depune o cauciune pentru fiicul seu in sumă de 1000 corone.

Competenții la acest post au se dovedesca prin documente corăspunđetőre — afară de cualificațiunea prescrișă in § 133 art. VII. legea din anul 1888 — și starea lor, aplicarea de până acuma, destoinicia fizică și purtarea lor morală nepătată.

Petițiunile sunt a se presenta timbrate după lege, până la 30 Aprilie 1901, la subscrisul magistrat.

Brașov, in 6 Aprilie 1901.

(112.2-3)

Magistratul orașenesc.

Cel mai buu mijloc de a nu cădea pērul seu a încărunți fără vreme este

Tannochininpomade

a Doctorului Iosef Kriegl veritabilă englezescă,

1 care contribuie la conservarea pērului și barbei. 2. Un borcan se trimite franco fără spese contra asignării

Before.

After.

de 3 Corone.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Asignarea prețului se se adreseze la:

Apotheker A. Thiery's Balsam-Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn. — Cumpărătorilor En gros. rabat mai mare. —

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisor administratiunii. In casul publicării unui anuiciu mai mult de odată se face scādēmēnt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlōce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in pozițiune de a putē esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.

ANUNTURI.

Comandele eventuale se primesc in biurul tipografiei, Brașov Tergul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.